

**Zpráva analytické komise o vývoji příjmů a nákladů na zdravotní služby hrazených z prostředků v. z. p. v roce 2020**

## 1 Náklady ZFZP na hrazené zdravotní služby z v. z. p.

Celkové náklady zdravotních pojišťoven na hrazené zdravotní služby ze základního fondu zdravotního pojištění (ZFZP) dosáhly v roce 2020 výše 348 953 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem 2019 se celkové náklady zvýšily o 37 984 mil. Kč (+12,21 %).

**Tabulka 1: Celkové náklady systému v.z.p. (ZFZP)**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	241 964	253 346	267 195	285 332	310 969	348 953
Index (k roku 2015, v %)	100,0	104,7	110,4	117,9	128,5	144,2
Index (k předchozímu roku, v %)	-	104,7	105,5	106,8	109,0	112,2

Níže uvedené tabulky ukazují výši finančních nákladů v jednotlivých segmentech za roky 2015 až 2020 včetně indexů nárůstu v jednotlivých letech a kumulovaného nárůstu nákladů vzhledem k roku 2015.

### 1.1 Segmenty „terénní“ ambulantní péče

**Tabulka 1a: Náklady systému v.z.p. na stomatologickou péči**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	10 385	10 696	10 932	11 149	12 165	12 806
Index (k roku 2015, v %)	100,0	103,0	105,3	107,4	117,1	123,3
Index (k předchozímu roku, v %)	-	103,0	102,2	102,0	109,1	105,3

**Tabulka 1b: Náklady systému v.z.p. na péči praktických lékařů**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	14 389	14 813	15 467	15 983	17 261	19 586
Index (k roku 2015, v %)	100,0	102,9	107,5	111,1	120,0	136,1
Index (k předchozímu roku, v %)	-	102,9	104,4	103,3	108,0	113,5

**Tabulka 1c: Náklady systému v.z.p. na gynekologickou péči**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	3 499	3 766	3 912	4 020	4 345	4 962
Index (k roku 2015, v %)	100,0	107,6	111,8	114,9	124,2	141,8
Index (k předchozímu roku, v %)	-	107,6	103,9	102,7	108,1	114,2

**Tabulka 1d: Náklady systému v.z.p. na rehabilitační péči**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	2 841	3 020	2 978	3 067	3 407	3 455
Index (k roku 2015, v %)	100,0	106,3	104,8	108,0	119,9	121,6
Index (k předchozímu roku, v %)	-	106,3	98,6	103,0	111,1	101,4

**Tabulka 1e: Náklady systému v.z.p. na diagnostickou zdravotní péči**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	9 540	9 986	10 454	11 079	11 657	15 050
Index (k roku 2015, v %)	100,0	104,7	109,6	116,1	122,2	157,8
Index (k předchozímu roku, v %)	-	104,7	104,7	106,0	105,2	129,1

**Tabulka 1f: Náklady systému v.z.p. na domácí zdravotní péči**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	1 686	1 905	1 917	2 007	2 325	3 028
Index (k roku 2015, v %)	100,0	113,0	113,7	119,0	137,9	179,6
Index (k předchozímu roku, v %)	-	113,0	100,6	104,7	115,9	130,2

**Tabulka 1g: Náklady systému v.z.p. na specializovanou ambulantní péči**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	21 181	23 364	24 539	25 399	29 148	31 986
Index (k roku 2015, v %)	100,0	110,3	115,9	119,9	137,6	151,0
Index (k předchozímu roku, v %)	-	110,3	105,0	103,5	114,8	109,7

**Tabulka 1g6: Náklady systému v.z.p. na specializovanou ambulantní péči (bez centrových léčiv a odborností 901, 903, 128, 403)**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	16 185	17 657	18 496	18 888	21 794	23 845
Index (k roku 2015, v %)	100,0	109,1	114,3	116,7	134,7	147,3
Index (k předchozímu roku, v %)	-	109,1	104,7	102,1	115,4	109,4

**Tabulka 1h: Náklady systému v.z.p. na ošetrovatelskou a rehabilitační péči u PZSS**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	1 262	1 498	1 971	2 330	2 650	3 507
Index (k roku 2015, v %)	100,0	118,7	156,2	184,6	210,0	277,8
Index (k předchozímu roku, v %)	-	118,7	131,6	118,2	113,8	132,3

## 1.2 Segmenty ústavní péče

**Tabulka 2a: Náklady systému v.z.p. na nemocnice**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	116 480	121 447	130 132	141 718	154 978	180 083
Index (k roku 2015, v %)	100,0	104,3	111,7	121,7	133,1	154,6
Index (k předchozímu roku, v %)	-	104,3	107,2	108,9	109,4	116,2

**Tabulka 2a5: Náklady systému v.z.p. na centrová léčiva**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	11 840	14 083	15 302	16 367	18 321	21 636
Index (k roku 2015, v %)	100,0	118,9	129,2	138,2	154,7	182,7
Index (k předchozímu roku, v %)	-	118,9	108,7	107,0	111,9	118,1

**Tabulka 2b: Náklady systému v.z.p. na odborné léčebné ústavy (OLÚ)**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	7 253	7 614	8 072	8 918	9 734	10 174
Index (k roku 2015, v %)	100,0	105,0	111,3	123,0	134,2	140,3
Index (k předchozímu roku, v %)	-	105,0	106,0	110,5	109,1	104,5

**Tabulka 2c: Náklady systému v.z.p. na léčebny dlouhodobě nemocných (LDN)**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	2 784	2 890	3 178	3 476	4 029	4 439
Index (k roku 2015, v %)	100,0	103,8	114,1	124,8	144,7	159,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	103,8	110,0	109,4	115,9	110,2

**Tabulka 2d: Náklady systému v.z.p. na ošetřovatelská lůžka (OL)**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	773	893	929	1 059	1 224	1 425
Index (k roku 2015, v %)	100,0	115,5	120,1	137,0	158,4	184,3
Index (k předchozímu roku, v %)	-	115,5	104,0	114,1	115,6	116,4

**Tabulka 2e: Náklady systému v.z.p. na hospice**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	161	186	199	224	261	299
Index (k roku 2015, v %)	100,0	115,2	123,5	139,2	161,9	185,8
Index (k předchozímu roku, v %)	-	115,2	107,1	112,7	116,3	114,8

### 1.3 Náklady na lázeňskou péči

**Tabulka 3: Náklady systému v.z.p. na lázeňskou péči**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	2 881	3 174	3 288	3 387	3 641	3 008
Index (k roku 2015, v %)	100,0	110,2	114,1	117,6	126,4	104,4
Index (k předchozímu roku, v %)	-	110,2	103,6	103,0	107,5	82,6

## 1.4 Náklady na péči v ozdravovnách

Tabulka 4: Náklady systému v.z.p. na péči v ozdravovnách

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	30	30	30	32	35	38
Index (k roku 2015, v %)	100,0	97,3	99,2	106,7	114,0	126,6
Index (k předchozímu roku, v %)	-	97,3	101,9	107,5	106,9	111,0

## 1.5 Náklady na dopravu

Tabulka 5: Náklady systému v.z.p. na dopravu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	1 542	1 546	1 537	1 582	1 698	1 881
Index (k roku 2015, v %)	100,0	100,3	99,7	102,6	110,1	122,0
Index (k předchozímu roku, v %)	-	100,3	99,4	102,9	107,3	110,8

## 1.6 Náklady na zdravotnickou záchrannou službu (ZZS)

Tabulka 6: Náklady systému v.z.p. na zdravotnickou záchrannou službu (ZZS)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	2 469	2 599	2 682	2 806	2 981	3 361
Index (k roku 2015, v %)	100,0	105,3	108,6	113,7	120,7	136,2
Index (k předchozímu roku, v %)	-	105,3	103,2	104,6	106,2	112,8

## 1.7 Náklady na léky vydané na recepty

Tabulka 7: Náklady systému v.z.p. na léky vydané na recepty

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	33 876	34 463	35 284	36 148	37 821	37 548
Index (k roku 2015, v %)	100,0	101,7	104,2	106,7	111,6	110,8
Index (k předchozímu roku, v %)	-	101,7	102,4	102,4	104,6	99,3

## 1.8 Náklady na zdravotnické prostředky vydané na poukazy

Tabulka 8: Náklady systému v.z.p. na zdravotnické prostředky vydané na poukazy

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady v mil. Kč	6 813	7 343	7 488	7 944	8 344	8 584
Index (k roku 2015, v %)	100,0	107,8	109,9	116,6	122,5	126,0
Index (k předchozímu roku, v %)	-	107,8	102,0	106,1	105,0	102,9

## 1.9 Ostatní náklady hrazené z v.z.p.

Tabulka 9: Ostatní náklady systému v.z.p.

Náklady v mil. Kč	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Náklady na léčení v zahraničí	942	913	957	1 053	1 077	1 075
Finanční prostředky (vratky)	97	90	117	647	769	864
Náklady na očkovací látky	975	1 015	1 046	1 211	1 303	1 470
Ostatní náklady na zdravotní péči	57	45	41	36	47	246

## 2 Příjmy systému v.z.p. v roce 2020

Celkové příjmy do systému zdravotního pojištění jsou součtem příjmů z výběru pojistného od zaměstnavatelů, OSVČ a OBZP a příjmem ze státního rozpočtu za osoby, za něž je plátcem pojistného stát. Vývoj příjmů zdravotních pojišťoven od 1. pololetí 1998 do konce roku 2020 je zpracován v tabulkách č. 1 a 2 a v grafech č. 1 a 2 přílohy. Zdrojem dat o příjmech i o počtu pojištěnců jsou údaje od správce účtu přerozdělení. Přejít na nový způsob přerozdělení (PCG) od roku 2018 s sebou přinesl i drobné metodické změny ve sledování příjmů - především jde o změnu období pro výběr pojistného, a to z období od 18. dne měsíce do 17. dne měsíce následujícího na období měsíce kalendářního. Tato změna mj. přinesla mnohem menší volatilitu v měsíčním výběru pojistného. Příjmy roku 2020 jsou z výsledků 1. až 12. přerozdělení roku 2020, tj. vybrané pojistné za kalendářní měsíce prosinec 2019 až listopad 2020 + platby za státem hrazené pojištěnce.

V roce 2020 dosáhly celkové příjmy zdravotních pojišťoven 352 986 mil. Kč, z toho příjmy z vybraného pojistného činily 255 724 mil. Kč a pojistné za osoby, za něž je plátcem stát, dosáhlo výše 97 262 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem 2019 se celkové příjmy zdravotních pojišťoven zvýšily o 26 949 mil. Kč (+8,27 %), výběr pojistného vzrostl o 1 536 mil. Kč, tj. o 0,60 %, příjmy ze státního rozpočtu o 25 413 mil. Kč, tj. o 35,37 %. Nárůst příjmů ze státního rozpočtu plynul ze zvýšení platby za státního pojištěnce od ledna 2020 z 1 018 Kč na 1 067 Kč, a hlavně z mimořádného navýšení platby od června 2020 na částku 1 567 Kč jako jedno z opatření vlády reagující na mimořádnou situaci způsobenou koronavirovou epidemií. Vzrostl i počet státních pojištěnců. Několikaletý příznivý vývoj ve výběru pojistného byl ve druhém čtvrtletí roku 2020 zastaven, po prudkém propadu se došlo ke stabilizaci výběru pojistného, a to i přes zhoršující se epidemickou situaci v posledním čtvrtletí.

V tabulce č. 3 a v grafu č. 3 přílohy je dokumentován vývoj příjmů zdravotních pojišťoven na 1 pojištěnce v členění na „státní“ pojištěnce, na osoby, za něž není plátcem pojistného stát (dále jen „nestátní“ pojištěnec) a na osoby bez ohledu, do které kategorie plátce pojistného patří.

V roce 2020 dosáhla hodnota celkového průměrného příjmu na 1 pojištěnce výše 33 463 Kč, což představuje oproti roku 2019 nárůst o 2 519 Kč, tj. o 8,14 %. Zatímco příjmy v roce 2020 z vybraného pojistného na 1 „nestátního“ pojištěnce činily 55 751 Kč (nárůst oproti roku 2019 o 1 142 Kč, tj. o 2,09 %), příjmy ze státního rozpočtu na jednoho „státního“ pojištěnce dosáhly hodnoty 16 315 Kč (nárůst oproti roku 2019 o 4 099 Kč, tj. o 33,55 %). Průměrný počet „státních“ pojištěnců se v roce 2020 oproti roku 2019 zvýšil o 79 981 (o 1,36 %) na 5 961 540 pojištěnců, průměrný počet „nestátních“ pojištěnců klesl o 67 810 (o 1,46 %) na 4 586 852 pojištěnců, průměrný celkový počet pojištěnců činil 10 548 392 (nárůst o 12 172 pojištěnců, tj. 0,12 %).

Tabulka 4a přílohy dokumentuje vývoj podílu platby za „státní“ a „nestátní“ pojištění od roku 1998 do roku 2020. Podíl příjmů za „státní“ pojištění oproti roku 2019 výrazně vzrostl z 22,0% na 27,5%.

Další významné navýšení platby za „státního“ pojištění ve výši 1 767 Kč je v platnosti od ledna 2021.

### 3 Očekávané příjmy systému v.z.p. v letech 2021 a 2022

Ačkoliv je v současné době stále mnoho neznámých ohledně dalšího vývoje (pokračování epidemie, mutace viru, rychlost a účinnost vakcinace, zdravotní, sociální a ekonomické dopady na obyvatelstvo), připravily zdravotní pojišťovny následující odhad příjmů na roky 2021 a 2022. Odhad vychází z lednové makroekonomické predikce MF ČR a předpokládá zachování platby za státního pojištění ve stávající výši 1 767 Kč.

#### Odhad příjmů:

	2019	2020	2021 odhad	2022 odhad
Počet státních pojištěnců (průměrný)	5 881 559	5 961 540	6 010 000	6 015 000
Platba státu na 1 st. pojištěnce (Kč)	1018	1067; 1567	1 767	1 767
Platba státu (tis. Kč)	71 849 121	97 262 133	127 436 040	127 542 060
Nárůst výběru pojistného (%)	7,61	0,60	1,20	2,60
Výběr pojistného (tis. Kč)	254 187 145	255 723 575	258 792 257	265 520 856
Celkem (tis. Kč)	<b>326 036 266</b>	<b>352 985 708</b>	<b>386 228 297</b>	<b>393 062 916</b>
<b>Příjmy celkem - nárůst v %</b>	<b>7,05</b>	<b>8,27</b>	<b>9,42</b>	<b>1,77</b>

Údaje v mil. Kč

### 4 Závěr

Rok 2020 byl zásadně ovlivněn epidemií koronaviru, a to jak na příjmové, tak i na nákladové straně. V roce 2020 narostly náklady ZFZP o 37,984 mld. Kč (+12,21 %) na 348,953 mld. Kč, příjmy o 26,949 mld. Kč (+8,27 %) na 352,986 mld. Kč. Stabilita systému byla udržena díky rychlé finanční pomoci státu a díky použití rezerv zdravotních pojišťoven.

Příloha (jen v elektronické formě): [Tabulky a grafy 1 až 11\\_2020\\_2p.xlsx](#)

V Praze dne: 22. března 2021

Za analytickou komisi: Ing. Jiří Mrázek MBA